OZPBC w Lesznie

Delegaci Leszczyńskiego Związku spotkali się w dniu 26.08 w Siedzibie Instytutu Zootechniki – PIB w Pawłowicach. Okazja była podwójna.

Zjazd Sprawozdawczy Delegatów

Podczas obrad podsumowano minioną kadencją oraz przeprowadzono wybory władz. Przewodniczącym Zjazdu został Andrzej Kubiak, jego zastępcą Jan Zubrzycki, a sekretarzem Antoni Grzebisz.

Okręgowy Związek Plantatorów Buraka Cukrowego w Lesznie zrzesza 1516 plantatorów: z rejonu kontraktacji Cukrowni Gostyń 693, Cukrowni Góra 308, Cukrowni Kościan 78, Cukrowni Miejska Górka 353 i Cukrowni Wschowa 85. Członkowie związku uprawiają buraki cukrowe na areale 14343 ha. Surowiec jest przerabiany w fabrykach Nordzucker Polska S.A. (areał 1134 ha, produkcja 72576 ton korzeni) i Pfeifer & Langen Polska S.A. (odpowiednio 13209 ha, 827023 ton). W Leszczyńskim Związku zrzeszonych jest 98,6% plantatorów uprawiających buraki cukrowe w wymienionych rejonach kontraktacji.

Okres sprawozdawczy

Sprawozdanie z działalności za okres 2018-2021 przedstawił prezes Krzysztof Jachimowski. Ostatnie lata nie były zbyt łaskawe dla uprawy buraków cukrowych ze względu na niekorzystny przebieg warunków atmosferycznych. Rozwój roślin ulegał zakłóceniom – traciły turgor, redukowały rozetę liściową, były duże problemy ze wschodami, zwalczaniem chwastów i chorób grzybowych, z którymi walkę ponadto utrudniały wycofywania substancji aktywnych ś.o.r. Niespotykany przebieg pogody wpłynął też na pojawienie się nowych szkodników, do zwalczania których nie ma zarejestrowanych i skutecznych insektycydów. Z tego powodu plantatorzy uzyskiwali niższe plony korzeni i cukru.

Fot. 1. W prezydium zjazdu (od lewej): prezes Krzysztof Jachimowski, Andrzej Kubiak, Antoni Grzebisz i Jan Zubrzycki

Działania Związku w latach 2020 i 2021 w pewnym stopniu zostały ograniczone przez pandemię Covid-19 w zakresie negocjacji treści umów kontraktacyjnych, działań na rzecz utrzymania dopłat do produkcji w nowej WPR, uczestnictwa w posiedzeniach Komisji Mieszanej przy Nodrzucker Polska S.A. i Pfeifer & Langen Polska S.A. oraz w posiedzeniach Rady Federacji Związków Plantatorów Buraka Cukrowego grupy Pfeifer & Langen. W 2020 r. kontrola skupu buraków w cukrowniach Gostyń i Miejska Górka odbywała się w ograniczonym zakresie przez osobę niezależną w obecności przedstawiciela producenta cukru. Kontrola laboratorium w Środzie Wlkp. prowadzona była przez osobę niezależną w obecności kierownika laboratorium, natomiast w 2021 r. w kontroli uczestniczyli rotacyjnie również przedstawiciele plantatorów z poszczególnych rejonów kontraktacji, delegowani przez związki rejonowe.

Dla członków związku organizowano szkolenia i wyjazdy studyjne dotyczące agrotechniki i zbioru buraków cukrowych oraz wprowadzania oszczędnych technologii uprawy buraków w związku z ich niską opłacalnością. Związek okręgowy partycypował w kosztach analiz glebowych oraz prowadził intensywną politykę informacyjną, organizował konferencje prasowe, aktualizował na bieżąco swoją stronę internetową, a jego przedstawiciele wypowiadali się w programach radiowych i w telewizyjnych.

Z inicjatywy Leszczyńskiego Związku w sierpniu 2019 roku w Warszawie odbyły się spotkania z Ministrem Rolnictwa i Rozwoju Wsi oraz przedstawicielami KOWR i prezesami spółek Skarbu Państwa w sprawie utrzymania płatności do buraków cukrowych w nowej perspektywie budżetowej Unii Europejskiej oraz członkostwa spółek Skarbu Państwa w strukturach Związku Plantatorów Buraka Cukrowego.

W roku 2018 zakończyła się kadencja członka Rady Nadzorczej Pfeifer & Langen

Fot. 2. Delegaci

Polska S.A, reprezentującego plantatorów buraka cukrowego. Wyboru kandydata na członka RN dokonano w sposób demokratyczny. Zarząd OZPBC w Lesznie udzielił poparcia Antoniemu Grzebiszowi, absolwentowi Akademii Rolniczej w Poznaniu, który prowadzi gospodarstwo rolne w rejonie kontraktacji Cukrowni Gostyń. On to został wybrany przez Walne Zgromadzenie na członka RN.

Działalność Związku w latach 2018-2021 była podporządkowana głównemu celowi, jakim było wynegocjowanie możliwie najlepszych warunków ekonomicznych sprzedaży buraków cukrowych przez plantatorów. Okres 4-letniej kadencji był trudny ze względu na zniesienie kwot cukru i ceny minimalnej za buraki, przez co pozycja plantatorów w łańcuchu dostaw została osłabiona, a opłacalność uprawy buraków cukrowych spadła. – *Sytuacja negocjacyjna związku pod koniec 2021 roku uległa wzmocnieniu ze względu na rosnące ceny cukru na rynkach światowych, znaczny wzrost cen płodów alternatywnych upraw oraz silny wzrost cen środków do produkcji. Warunki ekonomiczne sprzedaży buraków cukrowych wynegocjowane na kampanię 2022/2023 są wyższe od tych z poprzednich kampanii i ulegają systematycznym zmianom w zależności od sytuacji rynkowej dotyczącej cen cukru oraz środków do produkcji rolnej* – podkreślił w zakończeniu prezes K. Jachimowski.

W imieniu Komisji rewizyjnej sprawozdanie przedstawił Jacek Pawłowski.

Dyskusja

Antoni Grzebisz wskazywał, że udało się przełamać marazm cenowy, w jakim utknęły buraki cukrowe po uwolnieniu rynku cukru. Drugim osiągnięciem jest obrona wysokości dopłat do ich produkcji – wobec planowanego cięcia w 2019 r. – które funkcjonowały w formie nieokrojonej w kolejnych 3 latach. Leszczyński ZPBC zainicjował te działania i został wsparty przez KZPBC. – *Teraz będą one niższe, ale spadamy z wyższego pułapu* – stwierdził. W RN A. Grzebisz plantatorów reprezentował nieprzerwanie przez 12 lat. Z tego miejsca dziękował wszystkim, którzy współpracowali z nim w tym czasie.

Do przedstawionych kierunków rozwoju leszczyńskiego OZPBC odniósł się Jan Zubrzycki, stwierdzając, że jego rejon związany umowami z Nordzucker niestety mocno odstaje od pozostałych. Różnica między ceną buraków cukrowych w NZP i P&F wynosi aż 8 euro. Zwracał się o wsparcie do Okręgowego i Krajowego ZPBC o pomoc w zmniejszaniu tych krzywdzących dla rolników rejonu Wschowa różnic.

W trakcie dyskusji dwa wnioski zgłosił prezes K. Jachimowski. Po pierwsze, spowodować, by zaopatrzenie w nasiona buraków cukrowych było prowadzone w sposób gwarantujący odpowiednią ich jakość – wysoką energię i siłę kiełkowania oraz odpowiednią zawartość substancji aktywnych w otoczce przy stosunkowo niskiej cenie. Po drugie, dołożyć wszelkich starań, by wycofywanie substancji aktywnych odbywało się z uwzględnieniem opinii plantatorów reprezentowanych przez KZPBC i nie powodowało ograniczeń w uprawie buraków cukrowych.

W nowej kadencji ZO będzie pracował w składzie: prezes Krzysztof Jachimowski, wiceprezesi Andrzej Kubiak i Jan Zubrzycki, sekretarz Antoni Grzebisz, skarbnik Maciej Maciejewski oraz członkowie Tadeusz Przybylski, Maciej Maciejewski, Witold Skrzypczak, Bartosz Cichy, Jan Majorek, Mieczysław Rzepka. Do Komisji Rewizyjnej wybrani zostali: Leszek Łatka, Jan Górski, Jacek Pawłowski, Mikołaj Szatny. W Zjeździe Krajowym jako delegaci uczestniczyć będą wszyscy członkowie zarządu okręgowego.

Jubileusz 100-lecia

W godzinach popołudniowych odbyły się obchody rocznicy 100-lecia działalności związkowej rolników-plantatorów buraka cukrowego w Wielkopolsce. Rozpoczęła je Msza Św. w Kościele Parafialnym pw. NMP Śnieżniej w Pawłowicach.

Początki organizacji plantatorskich

Wyczerpujące opracowanie na ten temat przygotował dyrektor biura OZPBC w Lesznie Krzysztof Kasprzak. Historia polskiego przemysłu cukrowniczego nierozerwalnie wiąże się z historią uprawy buraka cukrowego i jego producentami. Do czasu zakończenia I wojny światowej, kiedy to Polska odzyskała niepodległość, uprawa buraków cukrowych koncentrowała się w dużych majątkach ziemskich, których właściciele byli z reguły właścicielami lub udziałowcami cukrowni. Z tych powodów potrzeba istnienia organizacji plantatorskich była znikoma lub

Fot. 3. Sztandar OZPBC w Lesznie dzierży Andrzej Małecki

żadna. Dopiero w następnych latach, gdy stosunkowo szybko zwiększała się liczba plantatorów, którzy nie byli powiązani kapitałowo z cukrowniami, i zaczęły narastać różnice interesów – powstały pierwsze organizacje rolników uprawiających buraki cukrowe. Z istniejących dokumentów wynika, że powstały one najpierw w Warszawie i Poznaniu w 1921 r. Ponadto w 1928 roku powstała jeszcze trzecia – Związek Drobnych Plantatorów Buraka Cukrowego z siedzibą w Przeworsku, który rozwinął się najbardziej w województwach o rozdrobnionej strukturze gospodarstw.

Wyróżnienia i gratulacje

OZPBC w Lesznie posiada własny sztandar. Inicjatorem jego ustanowienia był Andrzej Małecki, wieloletni prezes RZPBC w Miejskiej Górce. Swoją pomysłowością i talentem czynił związkowe spotkania bardziej barwnymi i bogatszymi w refleksje. Za swoją działalność otrzymał odznakę im. Stanisław Humnickiego. Dziękując za to wyróżnienie podkreślał – *Trzeba myśleć o ludziach. Ważne są również symbole. Patriotyzmu nie da się wytrenować. Patriotyzm wynosi się z domu rodzinnego i środowiska, w jakim się żyje. Dlatego dla nas, rolników, symbolem patriotyzmu jest wóz Michała Drzymały i jego przywiązanie do ziemi*.

Minister Stanisław Kalemba podkreślił, że ceni sobie Odznakę im. Stanisława Hutnickiego jako „odznaczenie od serca, od plantatorów buraka cukrowego". Otrzymał ją kilka lat temu jako wyraz wdzięczności za wspierania naszego sektora na przestrzeni wielu lat w pracach sejmowej komisji rolnictwa, a później jako szef resortu rolnictwa. – *Współpraca z KZPBC i zarządami okręgowych ZPBC była zawsze wzorowa. Myśmy się bardzo poważnie traktowali. Dużo rzeczy udało się załatwić. Idąc na Wiejską wiedziałem, że trzeba pomagać i nigdy nie zostawiać w potrzebie środowiska, z którego sam wyszedłem*.

Fot. 5. Prezes Marcin Lechowski

Gratulacje i życzenia do Leszczyńskiego Związku kierowali producenci cukru. Nawiązywali również do bieżącej sytuacji. – *Łączą nas wspólne wartości i wspólne cele* – wskazywał prezes Nordzucker Polska Marcin Lechowski. I podkreślał, że wobec tak nieprzewidywalnych i zagrażających branży zjawisk, jak np. wstrzymanie produkcji nawozów azotowych, trzeba szybko wspólnie reagować jako KZPBC i Związek Producentów Cukru.

Roman Kubiak stwierdził – *Jest to chyba jedyna rolnicza organizacja, która nie tylko pilnowała finansowych interesów rolnika, ale również miała bardzo duży wpływ na to, co plantatorzy na swym polu robili, poprzez krzewienie postępu*. 3. miejsce Polski w produkcji cukru w Europie jest zatem zasługą cukrowników, jak i plantatorów. Zapowiedział, że obecnie otwierają się nowe możliwości, związane z wprowadzeniami digitalizacji i automatyzacji. W nawiązaniu do nowych strategii UE dla rolnictwa stwierdził – *Musimy przestać mówić o uprawie buraka cukrowego, a zacząć o zmianowaniach, w których burak cukrowy jest trwałym elementem. Będziemy musieli inaczej gospodarować niewielką ilością nawozów, pestycydów, nakładem*

Fot. 4. Minister Stanisław Kalemba

Fot. 6. Statuetkę Kryształowego Buraka, który od lat OZPBC funduje za szczególne zasługi dla organizacji, otrzymali (drugi od lewej): Krzysztof Kasprzak, Krzysztof Nykiel, w imieniu którego odbiera ją Rafał Strachota, Roman Kubiak i Krzysztof Jachimowski

Fot. 7. Podziękowania „Za wieloletnią, sumienną i bezinteresowną pracę społeczną w strukturach Okręgowego Związku Plantatorów Buraka Cukrowego w Lesznie" odebrali (drugi od lewej): Andrzej Małecki, Jerzy Pawlak, w imieniu Wacława Felera Jan Szkudlarski i Jan Majorek

Opracowanie „Historia Związku Plantatorów Buraka Cukrowego" dostępne jest na stronie:www.ozpbc-leszno.pl/historia-zwiazku/

pracy, ale możemy korzystać ze schematów uprawowych czy carbofarmingu.

Dyr. Rafał Strachota przekazał list gratulacyjny od prezesa KZPBC Krzysztofa Nykla.

– *Mądrość musiała towarzyszyć działaczom, którzy tuż po odzyskaniu niepodległości zorganizowali się w związek plantatorów. Była podwaliną rozwoju tej branży – i w uprawie buraka cukrowego, i w przetwarzaniu go na cukier* – mówił na koniec Antoni Grzebisz. – *Mądrością musimy się kierować i na polu, żeby mądrze wykorzystać wszystkie możliwości stanowiska pod buraki, i w fabrykach. Musimy się nią kierować również przy stole negocjacyjnym. Ta mądrość da nam radość, jak mówił podczas mszy ksiądz proboszcz.*

Prezes K. Jachimowski zapowiedział, że dla uczczenia jubileuszu na murach wielkopolskich cukrowni zostaną umieszczone tablice pamiątkowe. Pierwsza taka uroczystość została zaplanowana w Gostyniu. Zamykając spotkanie, życzył wszystkim, aby ten rok, mimo trudności, jeśli chodzi o cenę cukru okazał się wyjątkowy dla całej branży.

JZ

Fot. SSz

W dniu 2.09 w Cukrowni Gostyń odbyło się uroczyste odsłonięcie pamiątkowej tablicy ufundowanej przez OZPBC w Lesznie z okazji 100-lecia działalności związkowej rolników-plantatorów buraka cukrowego w Wielkopolsce.